

HRVATSKI SAVEZ
GLUHOSLIJEPIH OSOBA

D O D I R

Zdravstvo za sve

– smjernice u radu s gluhoslijepim pacijentima

Život je ili hrabra avantura ili ništa!

*Helen Keller,
gluhoslijepa američka spisateljica*

HRVATSKI SAVEZ
GLUHOSLIJEPIH OSOBA
D O D I R

- Organizacija osnovana na **inicijativu** gluhoslijepih osoba
- **Cilj**: osiguravanje dostojanstvenog i **ravnopravnog** suživota gluhoslijepih osoba u društvenoj **zajednici**
- **Ime** Saveza potječe od istoimene pjesme u prozi Stjepana Licea
- **5 lokalnih Udruga**: Zagreb, Split, Osijek, Lovran, Varaždin

**Gluhoslijepe osobe najisključenija su
populacija osoba s invaliditetom.
Oni su isključeni i od isključenih**

*Richard Howitt,
član Evropskog parlamenta*

Gluhosljepoća

Najčešće predrasude

Terminologija

Definicije

Klasifikacija

Vrste oštećenja vida

Vrste oštećenja sluha

Prevalencija

NAJČEŠĆE PREDRASUDE O GLUHOSLJEPOĆI

- Sve su gluhoslijepe osobe potpuno gluhe i slijepe.
- Oštećenje sluha i vida utječe na intelektualne sposobnosti osobe.
- Gluhosljepoća je bolest.
- Slušna pomagala omogućuju uredan sluh.
- Postoji samo jedan univerzalan znakovni jezik.
- Znakovni jezik nema status pravoga jezika.

TERMINOLOGIJA

GLUHO-SLIJEP

SLIJEP I GLUHONIJEM

A screenshot of the VL website. The header is red with the 'VL' logo on the left and a hamburger menu icon on the right. Below the header, the word 'UPORNOST' is written in white on a red background. The main content area features the headline 'Otvorena izložba gluho-slijepog mladića' in bold black text.

VL ☰

UPORNOST

Otvorena izložba gluho-slijepog mladića

A screenshot of the 24 SATA website. The header is white with the '24 SATA' logo on the left and a hamburger menu icon. Navigation links include 'NEWS', 'SHOW', 'SPORT', 'LIFE&STYLE', and 'SCI/TE'. Below the header, a secondary navigation bar lists 'Hrvatska', 'Politika', 'Reforme odmah', 'Kolumne', 'Crna kronika', and 'Svijet'. The main content area features a red 'PREDIVNO' tag and the headline '"Prenosili" utakmicu prijatelju koji je slijep i gluhonijem' in bold black text.

24 SATA ☰ NEWS SHOW SPORT LIFE&STYLE SCI/TE

Hrvatska Politika Reforme odmah Kolumne Crna kronika Svijet

PREDIVNO

"Prenosili" utakmicu prijatelju koji je slijep i gluhonijem

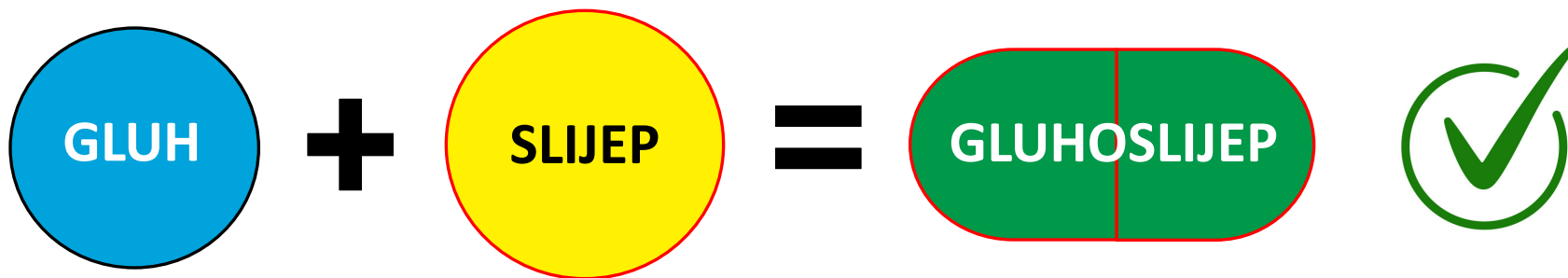
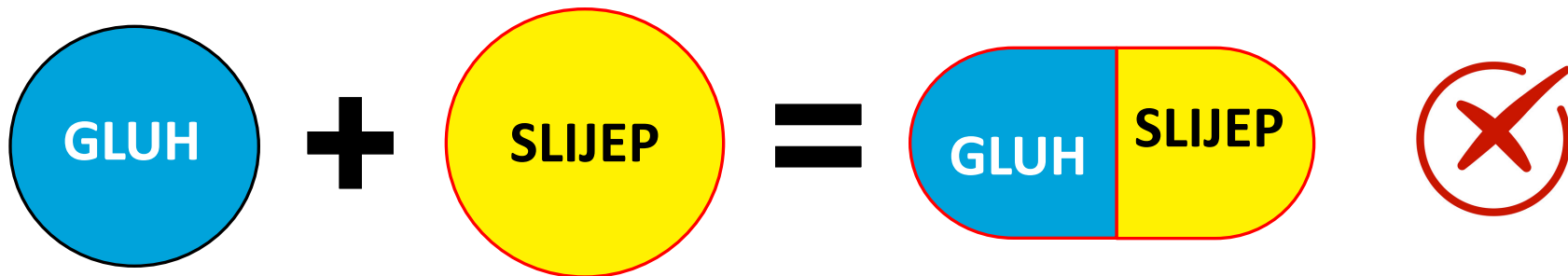
TERMINOLOGIJA

OSOBA S GLUHOSLJEPOĆOM

GLUHOSLIJEPA OSOBA

(Deafblind International, 1991.)

DEFINICIJE

MEDICINSKA

Gluhosljepoća je specifično i jedinstveno **dvostruko** senzoričko **oštećenje vida i sluha**.

Pojavljuje se u različitim kombinacijama intenziteta oštećenja.

SOCIOLOŠKA

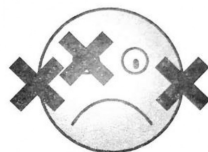

Ograničava ili onemogućuje pojedincu optimalnu percepciju pomoću vida i sluha do te mjere da mu to pričinjava **teškoće u svakodnevnom životu**.

Stanje, a ne bolest!

KLASIFIKACIJA

(moguće kombinacije intenziteta gluhosljeпоće)

GLUHOĆA I SLABOVIDNOST

SLABOVIDNOST I NAGLUHOST

SLJEPOĆA I NAGLUHOST

PRAKTIČNA GLUHOSLJEPOĆA

VRSTE OŠTEĆENJA VIDA

- Gubitak centralnog vidnog polja
- Gubitak dijelova vidnog polja
- Gubitak kontrastnog vida
- Tunelski vid
- Sljepoća

VRSTE OŠTEĆENJA SLUHA

GLUHOĆA

Uključuje oštećenje sluha veće od 92 dB i nije moguća cjelovita percepcija govornog jezika ni pomoću slušnog aparata.

NAGLUHOST

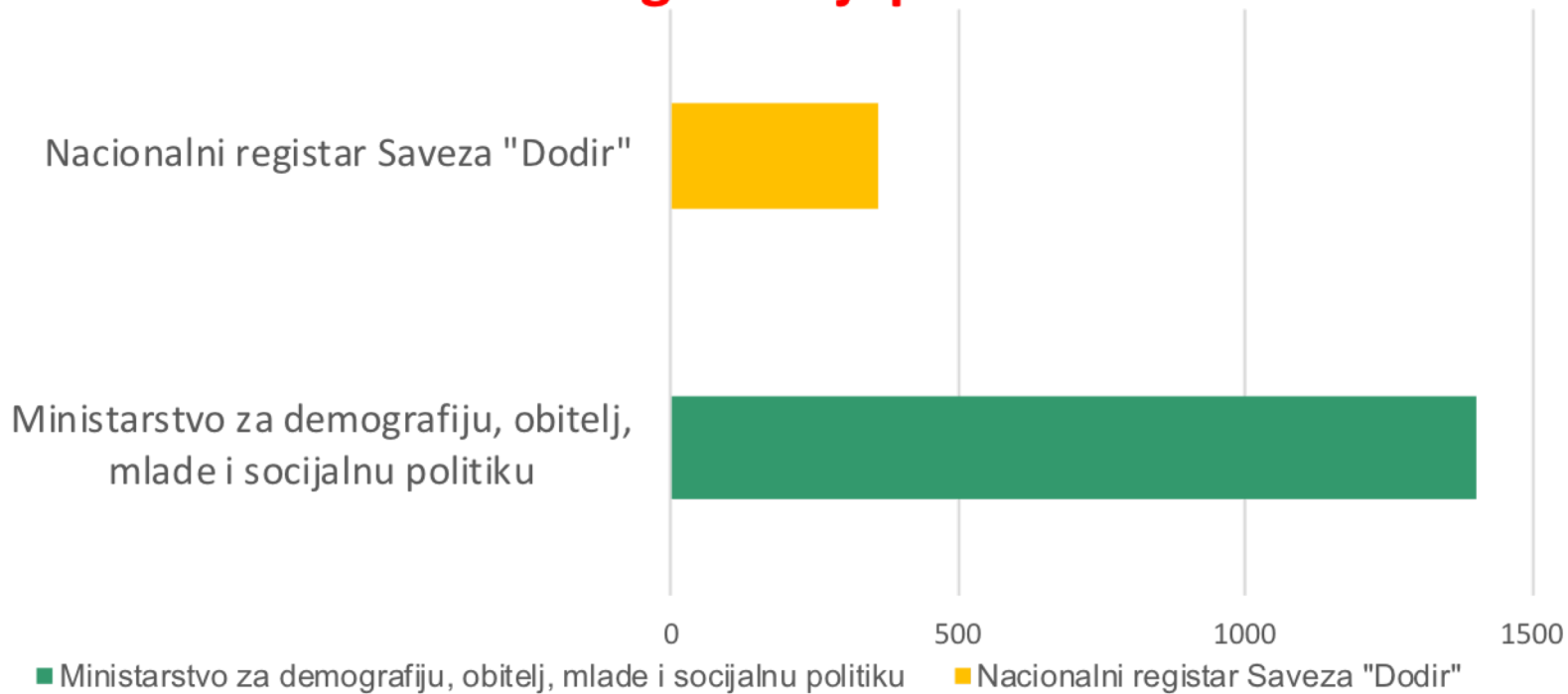

Uključuje umjereno i teže oštećenje sluha od 36 do 80 dB, uz oslanjanje na ostatke sluha sa ili bez slušnog aparata i očitavanja s usana.

PREVALENCIJA

Osobe s gluhosljepoćom

PREVALENCIJA

Međunarodna statistika

5 - 18 osoba s gluhosljepoćom
na 100.000 ljudi

Hrvatski znakovni jezik

Definicija

Priznanje

Prilagodbe

**„Hrvatski znakovni jezik je izvorni jezik zajednice
gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj,
samosvojan je jezični sustav s vlastitim gramatičkim
pravilima, potpuno neovisan o jeziku čujućih osoba.”**

*Zakon o hrvatskom znakovnom jeziku
i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba
u Republici Hrvatskoj (NN 82/15)*

**10. srpnja
2015.**

Hrvatski sabor jednoglasno je **proglasio**
*Zakon o hrvatskom znakovnom jeziku
i ostalim sustavima komunikacije
gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj
(NN 82/15)*

PRILAGODBE HRVATSKOG ZNAKOVNOG JEZIKA

HRVATSKI ZNAKOVNI JEZIK U OKVIRU VIDNOG POLJA

Prilagođen osobama
koje imaju suženo
vidno polje ili ispade
vidnog polja.

TAKTILNI HRVATSKI ZNAKOVNI JEZIK

Prilagođen praktično
gluhoslijepim osobama
koje se ne mogu oslanjati
na svoj vid.

VOĐENI HRVATSKI ZNAKOVNI JEZIK

Prilagođen gluhoslijepim
osobama, ovisno o njihovim
ostatcima sluha i vida, koje
imaju male ostatke vida ili
specifične teškoće s vidom
koje im otežavaju
percipiranje znakova.

Zajednica Gluhoslijepih osoba

Identitet

Kultura

IDENTITET

gluhoslijepa osoba

osoba s istovremenim
oštećenjem sluha i vida

VS

Gluhoslijepa osoba

osoba koja osjeća pripadnost i
identificira se s zajednicom
Gluhoslijepih

ZAJEDNICA GLUHOSLIJEPIH

kulturna manjina s vlastitim jezikom,
običajima, vrijednostima, poviješću,
stvaralaštvom i organizacijama

KULTURA

JEZIK

IDENTITET

TRADICIJA

VRIJEDNOSTI

*Sljepoća odvaja čovjeka od **STVARI**,
gluhoća odvaja čovjeka od **ČOVJEKA**,
a gluhosljepoća vodi u **IZOLACIJU**.*

*Helen Keller,
gluhoslijepa američka spisateljica*

Teškoće i problemi

Teškoće u svakodnevnom životu

Teškoće u zdravstvenom sustavu

Iskustva pacijenata

Pravo na obaviještenost

**PRISTUP
INFORMACIJAMA**

**TEŠKOĆE U
KOMUNIKACIJI**

**SVAKODNEVNI
ŽIVOT**

**TEŠKOĆE U
KRETANJU**

SOCIJALIZACIJA

STAV: **GLUHOSLJEPOĆA = BOLEST**

NEUČINKOVITA KOMUNIKACIJA

TEŠKOĆE U

PRISTUPU INFORMACIJAMA

IGNORIRANJE PACIJENTA

– **OBRAĆANJE** **PREVODITELJU**

NEMOGUĆNOST SUDJELOVANJA U
DONOŠENJU ODLUKA O NAČINU LIJEČENJA

OSAMLJENOST I **DEPRESIJA** TIJEKOM
BORAVKA U BOLNICI

NEDOSTATNO ZNANJE
O VLASTITOJ BOLESTI

NEMOGUĆNOST PRIDRŽAVANJA
LIJEČNIČKIH UPUTA

DUGOTRAJNIJE LIJEČENJE

RECIDIVI

DISKRIMINACIJA

**TEŠKOĆE U
ZDRAVSTVENOM
SUSTAVU**

POSljedICE

**Pacijent ima pravo dobiti obavijest
na način koji mu je razumljiv s obzirom na dob,
obrazovanje i mentalne sposobnosti.
Pacijenti s invaliditetom imaju pravo dobiti obavijest
u njima pristupačnom obliku.**

Zakon o zaštiti prava pacijenata (NN 169/04)

čl. 8

ISKUSTVA GLUHOSLIJEPIH PACIJENATA

Gluhoslijepa sam osoba, išla sam na mamografiju, sestra me **grubo** uvukla u ordinaciju, nitko mi ništa nije objasnio, nisam znala što se događa, bila sam toliko uplašena da sam se rasplakala.

V. G.

Obično se liječnik obraća mom prevoditelju, ne razumijem zašto, ja sam pacijent.

Jednom je liječnik rekao mojoj prevoditeljici: „*Skinite ga i neka legne na krevet!*“, bilo mi je strašno neugodno, a vjerujem i mojoj prevoditeljici.

M. V.

ISKUSTVA GLUHOSLIJEPIH PACIJENATA

Morao sam ostati u bolnici 10 dana, brinuo sam se kako ću se snaći, kako ću komunicirati s liječnicima i sestrama.

Pokazao sam im iskaznicu, oni su nazvali „Dodir“, gdje su im objasnili na koji način mogu komunicirati sa mnom i kako voditi gluhoslijepu osobu.

Nisam mogao vjerovati kako su liječnici i sestre to odlično prihvatili. Sve su mi pisali na papir, velikim slovima i crnim debljim flomasterom, a svaki je dan dolazio prevoditelj za vrijeme vizite.

Osjećao sam se odlično.

I. V.

ISKUSTVA GLUHOSLIJEPIH PACIJENATA

NEWS

SHOW

SPORT

LIFE&STYLE

SCI/TECH

VIRAL

Hrvatska

Politika

Reforme odmah

Kolumne

Crna kronika

Svijet

Poslodavac 3.0

Moja mir

članak

Dodir spasa: Operaciju oka je 'prevodila' gluhoslijepoj ženi

Uspjeh: Ivona Salaj (34), prva je u Hrvatskoj pomogla glusoslijepoj osobi da prebrodi operaciju. Vesni Gloc (48) dodirom je "govorila" što mora raditi i što liječnici govore

Pravila pristupanja i komunikacije s gluhoslijepim osobama

Pravila pristupanja i komunikacije s gluhoslijepim osobama

- Koristim **crveno-bijeli štap** jer ne vidim i ne čujem!
- **Prilazi sprijeda** kako bih te mogao uočiti!
- Ne viči i ne maši - **potapšaj me!**
- Ne vuci i ne guraj me - **pruži mi ruku!**
- **Obavijesti me** kad odlaziš!
- Osiguraj mi **mirno i tiho okruženje**, bez previše buke i kretanja!
- Potrebna mi je dobro **osvjetljena prostorija** kako bih te mogao vidjeti!

Pravila pristupanja i komunikacije s gluhoslijepim osobama

- **Izvor svjetlosti** usmjeren prema meni mi smeta!
- Stani ili sjedni **ravno ispred mene** kako bismo bili u istoj razini!
- Skini masku s lica, govori mi **polako i razgovijetno!**
- Piši mi **debljim flomasterom!**
- Koristi **kratke i jasne rečenice**, bez stručnih medicinskih termina!
- Provjeri jesam li te **razumio!**
- Imaj **strpljenja!**

ANGAŽIRAJTE PREVODITELJA

Za kvalitetnu i uspješnu komunikaciju
nazovite

**Centar za prevođenje hrvatskog
znakovnog jezika i Službu podrške**

+385 91 5674 864

sluzbapodrske@dodir.hr

*Imati oko i imati uho, ma koliko se to prirodnim činilo,
povlastica je koja nije svakome dana.*

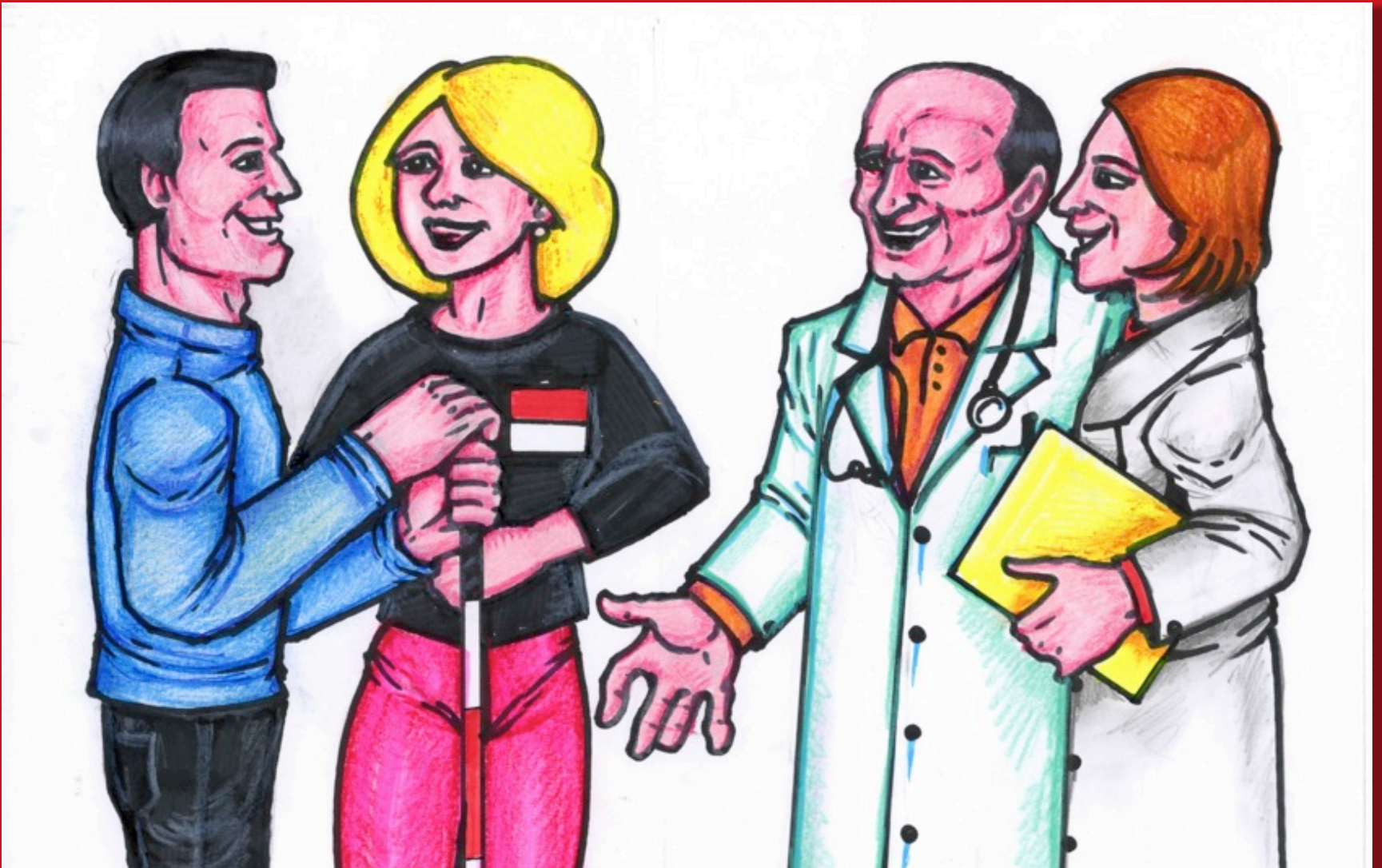
*Svatko je od nas, na načine koji su mu dostupni, pozvan
da bude oko i uho onima koji su lišeni vida i sluha.*

*Imati oko i uho za drugoga, napose za one koji su
pikraćeni, znači imati srca. Biti čovjek srca.*

Stjepan Lice,
pravnik i pjesnik

Zdravstvo za sve

KONTAKTI

dodir@dodir.hr

Savez Dodir

01 4875 431

HRVATSKI SAVEZ
GLUHOSLIJEPIH OSOBA

D O D I R

Medulićeva 34, Zagreb

savez_dodir

www.dodir.hr

Savez Dodir

Zdravstvo za sve

– smjernice u radu s gluhoslijepim pacijentima

projekt proveden uz podršku Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske

Sadržaj prezentacije u isključivoj je odgovornosti Saveza Dodir i ni pod kojim uvjetima ne može se smatrati kao odraz stajališta Ministarstva zdravstva.